

Investeren in volwassenenonderwijs levert meer op dan het kost

Bijna 2,5 miljoen mensen in Nederland kunnen niet goed lezen, schrijven of rekenen. In de documentaireserie 'Duidelijk Taal' van omroep HUMAN zag Loes Luca welke gevolgen dit heeft voor hun leven. Mensen raken in de schulden, krijgen problemen met hun werk, hun gezondheid en gezin. Want taal en rekenen heb je overal voor nodig. Gemeente Rotterdam, Stichting Lezen en Schrijven, HUMAN en televisieproducent De Haaien organiseerden een speciale bijeenkomst om de geleerde lessen te bespreken met publiek en politiek. Presentatrice Loes Luca en de hoofdpersonen uit de serie gingen in gesprek met de verantwoordelijken: ministeries, wethouders, werkgevers, welzijnsorganisaties en docenten. Een publiek van 200 mensen volgde het gesprek. Gewoon normale taal, meer samenwerken in gemeenten en tussen ministeries, meer aandacht en geld voor volwassenenonderwijs waren drie van de belangrijkste lessen. Aan het einde van de bijeenkomst kregen de aanwezige verantwoordelijken 'huiswerk'. In een schrift noteerden zij de geleerde lessen.

Alle partijen aan tafel

Ex-laaggeletterde ervaringsdeskundigen en hoofdpersonen uit de serie Adrie, Elayna en Hans vertelden hoe een cursus basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden) op latere leeftijd een ommekeer in hun leven betekende. Wethouders Natasha Mohamed-Hoesein (Rotterdam), Thierry van Vugt (Gouda), Natasja Groothuismink (Zaanstad), Aantink Yeh (beleidsadviseur Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en verkenner voor de nieuwe aanpak basisvaardigheden 2025-2028), vertegenwoordiger van de werkgevers Jacco Vonhof (voorzitter MKB-Nederland), Martijn Kool (directeur van welzijnsorganisatie MeerWaarde) en Geke van Velzen (directeur-bestuurder Stichting Lezen en Schrijven) gingen op zoek naar oplossingen hoe het beter kan.

Conclusies van het gesprek

Laaggeletterdheid is een rode draad in het leven van mensen. Vaak veroorzaakt het een opeenstapeling van problemen in hun leven en hun werk. Publiek en sprekers vonden dat we nog te weinig stilstaan bij de gevolgen die dat heeft voor de arbeidsmarkt en de samenleving.

Lessen

Dichter Derek Otte haalde aan het einde van de bijeenkomst de geleerde lessen op:

- Praat en schrijf gewoon normaal Nederlands.
- Drempels omlaag en begrip omhoog. Als mensen om hulp vragen, moet er één deur zijn. Maak het makkelijk. Heb begrip voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en omgaan met computers en smartphones. Luister goed naar wat zij zeggen en denk aan creatieve oplossingen.
- Zorg dat er bij de Rijksoverheid één eindverantwoordelijke is, ook voor het betrekken van de andere verantwoordelijke ministeries.
- Betrek ex-laaggeletterde ervaringsdeskundigen bij het maken en uitvoeren van nieuw beleid.
- De aanpak van laaggeletterdheid kost geld, maar het levert meer op dan het kost. Dus investeer meer geld en tijd in volwassenenonderwijs. De Rijksoverheid investeert in 2023 zo'n 26 miljard euro in primair en voortgezet onderwijs. Naar volwassenenonderwijs gaat maar 80 miljoen euro.
- Zorg voor vaste financiering en voorkom tijdelijke potjes geld en kortlopende projecten.

Hans, ex-laaggeletterde ervaringsdeskundige:

"Ik vind het belangrijk dat iedereen stopt met alle moeilijke woorden in brieven en op websites. Praat en schrijf gewoon Nederlands. Dat zorgt er al voor dat mensen begrijpen wat er bedoeld wordt. Maar vooral: heb vertrouwen in mensen die moeite hebben met taal, rekenen en digitale vaardigheden. Ook al staan ze niet te springen om op les te gaan. Begeleid iemand echt van begin tot het einde. Want als je die persoon loslaat, krijg je hem nooit meer te pakken."

Noot voor de redactie, niet ter publicatie

Mediacontact

Voor interviewaanvragen en/of informatie over het werk van Stichting Lezen en Schrijven kunt u contact opnemen met senior persvoorlichter/woordvoerder Jan-Willem Heijkoop. Hij is bereikbaar op het telefoonnummer 06 – 29 08 86 54.